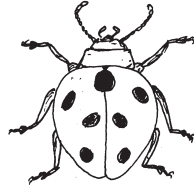

Norsk Entomologisk Forening

Medlemshefte nr. 1. 1976. 1. årg.

Herved presenteres det første nummer av et nytt medlemshefte som Norsk Entomologisk Forening vil utgi. Disse heftene vil bli sendt gratis til alle norske medlemmer. Foreløpig er det tatt sikte på å utgi dem to ganger i året.

Dette tiltaket er kommet i gang i første rekke for å komme foreningens mange amatører i møte, det vil si alle dem som ikke har insekter som yrke, men som hobby. Og det kanskje særlig disse og spesielt nybegynnerne vi vil henvende oss til.

Hva disse heftene vil inneholde i tiden fremover, er ikke fastlagt. Men man kan angi hva de ikke er tenkt å inneholde: Vitenskaplige avhandlinger. Dette skal jo tidskriftet, Norwegian Journal of Entomology, ta seg av. Dette første nummeret vil gi en pekepinn på hva vi har ment noe av innholdet kan være: Litteraturoversikter, bestemmelsestabeller for de forskjellige

insektgruppene, medlemmenes egen side for kontakt medlemmene seg i mellom, annonser osv. Andre temaer kan være: Oversikter over firmaer som forhandler utstyr i forbindelse med entomologi, tips for preparering osv. Kom med forslag.

En viktig forutsetning for at disse heftene skal komme ut, er nemlig at medlemmene selv deltar i utformningen av innholdet. Vi ønsker reaksjoner på dette første heftet, eventuelle ønsker om hva som skal med, kritikk etc., et hvert forslag mottas med takk.

Hvem som skal være ansvarlig for den videre utgivelsen, er det ikke tatt stilling til. Er dette en oppgave som skal pålegges styret i foreningen, eller skal det oppnevnes et eget redaksjonsutvalg? For dette første heftet må vel undertegnede sies å være ansvarlig. For øvrig har Sigmund Håggvar og Reidar Mehl ydet stor hjelp.

Trond Hofsvang

(sekretær)

Adresse: Postboks 46, 1432 Ås-NLH.

INSEKTER SOM HOBBY?

Helt fra gammelt av har amatørerne spilt en stor rolle i studiet av vårt lands insektfauna. Svært mye av det vi vet i dag om artenes utbredelse og levevis kan vi takke ivrige amatør-entomologer for. Også i vår tid er flere av landets fremste insektsystematikere amatører.

Behovet for personer som er i stand til å bestemme ulike insektgrupper til art, er i dag større enn noensinne. Det er relativt få fagentomologer som spesialiserer seg som systematikere. I stedet setter de kanskje i gang større økologiske undersøkelser og samler inn et stort materiale av insekter, som de har problemer med å få bestemt. Mye må sendes til utlandet for bestemmelse, og en god del materiale blir ikke artsbestemt i det hele tatt. Fordi gode økologiske undersøkelser ofte krever artsbestemmelse av et større insektmateriale, er mangelen på insektsystematikere en bremse på økologiforskningen. Dessuten skulle vi også gjerne vite mer om de enkelte insektartenes utbredelse og levevis i Norge.

Norsk Entomologisk Forening har i det siste fått et økende antall henvendelser fra amatører som enten ønsker å melde seg inn

i foreningen, eller som søker råd om insektsamling. Dette synes vi er gledelig, og vi håper det er et tegn på at vi i årene som kommer kan få mange ivrige og dyktige amatør-entomologer over hele landet.

Å samle insekter er en fascinerende hobby. Man kommer ut på mange fine innsamlingsturer, og selve bestemmelsesarbeidet er ofte også en estetisk nytelse. I begynnelsen blir de fleste fristet til å samle alt man kommer over, og det kan i og for seg være nyttig å bli kjent med de ulike grupper av insekter. Likevel: Full glede av hobbyen får man gjerne først når dyrene man samler inn blir artsbestemt.

Ingen entomolog klarer å holde oversikt over mer enn en liten del av Norges vel 10 000 insektarter.

Derfor vil vi sterk anbefale deg: **SPECIALISER DEG PÅ EN ELLER NOEN FÅ GRUPPER.**

Da først blir oppgaven såpass begrenset at du har mulighet for selv å bestemme insektene til art. Og da først kan du bidra til å avhjelpe mangelen på insektsystematikere, og til å kartlegge artenes utbredelse og levevis.

Altså: Prøv å finn frem til en gruppe som du har lyst til å gå

videre med, og skaff deg litteratur og bestemmelsestabeller over denne gruppen (f.eks. bind VI i Norges dyr gir en oversikt over de insektgrupper vi har her i Norge og omtrentlig artsantall).

Listen i dette heftet gir en oversikt over den viktigste entomologiske litteratur i de skandinaviske landene. Noe av det som blir mest brukt, er de to seriene "Danmarks fauna" og "Svensk insektfauna". Hvert bind i disse seriene inneholder bestemmelsestabeller for en bestemt insektgruppe. Vær oppmerksom på at en felles-nordisk serie, Fauna Entomologica Scandinavica (med engelsk tekst), som også skal inneholde alle norske arter, er under bearbeidelse. Den svenske serien "Feltfauna" av Landin er meget god, men går oftest bare til slekt. Den anbefales sterkt som hjelp til å peile inn riktig slekt (mange og gode illustrasjoner, og kjennetegnene som omtales her, er gjerne greie å se).

Til slutt enda noen råd:

Når du har valgt insektgruppe, så prøv også å legge en plan for hvor du skal samle. (Jo mer systematisk det hele legges opp, jo mer faglig glede får du av din hobby, og jo mer bidrar du til å øke vår viten om landets insektfauna). Du kan f.eks. prøve å

finne ut hvor mange arter av den utvalgte gruppe som finnes på hjemstedet ditt. Prøv også å få fram hvilke arter som finnes i de ulike naturtypene. Man kan også spesialisere seg på bestemte naturtyper generelt, f.eks. myrer (vi vet veldig lite om insektfaunaen på myrer i Norge), høyfjell, insekter i dammer eller bekker osv.

Ellers lønner det seg å prøve og komme i kontakt med noen som man kan lære av, og som kan kontrollere dine bestemmelser. Kom gjerne på et møte i foreningen, eller send et brev, så kan du kanskje få kontakter eller inspirasjon.

S.H.

Insektlitteratur på norsk, dansk og svensk.

Denne listen er laget for å gi nybegynneren en oversikt over skandinaviske bøker som er å få i handelen i dag og som omhandler emnet insekter. Bøkene som er tatt med her, gir alle en viss systematisk oversikt over større eller mindre grupper, rene biologibøker er sløffet.

Senere håper vi å komme tilbake til oversikter over spesiallitteratur for de enkelte insektordner eller familier.

NORSK

- 1) Norges dyr, bind IV og VI. Frislid, R. & Semb-Johansson, A. Cappelen's forlag, Oslo. 1970, 1971. Pris ca kr. 870,-.
Bind IV inneholder bl.a. insekter. Gir en oversikt over biologien til de ordner av insekter som er representert i norsk fauna, enkelte familier, f.eks. innen billene, er tatt med.
Bind VI gir en systematisk oversikt. En del familier innen de største ordner, som biller, sommerfugl, tovinger og veps, er med.

Norges dyr har 2 forløpere hvor innholdet om insekter er ordnet på samme måte:
Norges dyreliv, bind IV. Føyn, B. m.fl. Cappelen's forlag, Oslo. 1. utgave 1947, 2. utgave 1959.
- 2) Tanums store insektbok. Stanek, V.J. Tanums forlag, Oslo, 1970. Pris ca kr. 54,-.
Hovedvekten på fotografier av de forskjellige insektene, men korte opplysninger om biologi, en god del norske eksemplere.
- 3) Insekter. Sundby, R. Universitetsforlaget, Oslo, Bergen, Tromsø. 1970. Pris ca. kr. 48,-.
Generell innledning om bygning og utvikling. Bestemmelsestabell til orden. Oversikt over kjennetegn til orden/familie. Kort om biologi. Tegninger i svart/hvitt.
- 4) Insekter i farger. Mølbach - Petersen, C. Aschehoug, Oslo 1963 (2. utg.). Pris ca. kr. 28,00.
Fargeplansjer med utvalgte arter fra forskjellige grupper av insekter. Kort tekst om biologien.
- 5) Dyreliv i åker og eng. Lynneborg, L. Cappelen, Oslo 1970. Pris ca. kr. 35,-.
Oppsett som i Insekter i farger, men mer omfattende innhold, arter begrenset til kulturlandskapet. Også andre grupper enn insekter.
- 6) Dyreliv i skog og mark. Mandahl-Barth, G. Cappelen, Oslo 1972. Pris ca. kr. 42,-.
Som forrige bok. Evertebratfaunaen fra skog.
- 7) Dyreliv i vann og vassdrag. Munthe-Kaas Lund, H. Cappelen, Oslo 1964. Pris ca. kr. 31,-.

Bl.a. insektgrupper som finnes i ferskvann. Fargeplansjer, kort om biologi.

Skadeinsekter på prydvekster, fargeplansjer av skadens utseende og skadeinsektet, kort om biologi.

- 9) Sommerfugler. Europas og Nordvest-Afrikas dagsommerfugler. Higgins L.G. og Riley, N.D. Tiden Norsk Forlag, Oslo 1972. Pris ca. kr. 59,-.
Omfattende verk over Europas dagsommerfugler. Fargeplansjer, biologi, utbredelse.
- 10) Dagsommerfugler. Bakke, A. Cappelen, Oslo 1975. Pris kr. 53,-.
Oversikt over norske dagsommerfugler. Fargeplansjer, biologi, utbredelse.
- 11) Sommerfugler. Latouche, Pajol & Rostand. Det lille universitet, Fredhøys forlag, Oslo 1962. Pris ca. kr. 9,-.
Om de forskjellige gruppene av sommerfugl.
- 12) Dagsommerfugler. Goodden, R. Aftenpostens sirkelserie. 1972. Pris ca. kr. 15,-.
Behandler de forskjellige familiene. Om samling av sommerfugler. Fin dyregeografisk oversikt.
- 13) Insekter. Zim & Cottam. Det lille universitet, Fredhøys forlag, Oslo 1969. Pris ca. kr. 9,-.
Kort innføringsbok i entomologi.
- 14) Hagens fiender i farger. Taksdal, G., Gjørum, H.B. & Bjørnstad, A. Cappelen, Oslo 1974. Pris ca. kr. 54,-.
- 15) Skadedyr i skogen. Bakke, A. Landbruksforlaget, Oslo 1974. Pris ca. kr. 29,-.
Biologi til de økonomisk viktigste skadeinsekter på skog.
- 16) Sykdommer og skadedyr på jordbruksvekster. Fjelddalen, J. & Ramsfjell, T. Landbruksforlaget, Oslo 1969. Pris ca. kr. 78,-.
Biologien til skadeinsektene.
- 17) Verdens dyreliv: Insekter. Klots, A.B. & Klots, E. Studieforlaget A/S, Oslo 1964.
Stort verk med flotte bilder som omtaler hovedgruppene av insekter. Mye interessant stoff om insektenes levevis.

Vi gjør ellers oppmerksom på den fine oversiktsboka om insekter (selv om den foreløpig bare finnes på engelsk):

A field guide to the insects of Britain and northern Europe.
Chinery, M. Collins, London 1973. Pris ca. kr. 45,-.

Oversikt over insektene ned til familie, bestemmelsestabeller. Absolutt anbefalelsesverdig. Tiden forlag har for øvrig meddelt at boka vil komme ut på norsk.

SISTE: Boka er nå kommet på dansk. Insekter i Danmark og Europa.
G.E.C. Gads forlag, 1975.

DANSK

- 1) Skandinaviens dagsommerfugler. Langer, T.W./J.Fr. Clausens forlag, København 1970. Pris ca. kr. 24,00.
Utførlig tekstdel. Plansjer i svart/hvitt.
- 2) De danske uglere. (dvs. nattfly). Hoffmeyer, S. Universitetsforlaget i Aarhus. 1949. Nyere utgave skal være kommet ut. Pris ca. kr.40,-.
Utførlig omtale av de enkelte arter, fargefotografier.
- 3) De danske maalere. Hoffmeyer, S. Universitetsforlaget i Aarhus. 1952. Ny utgave er kommet. Pris ca. kr.35,-.
Oppsett som ovenfor.
- 4) De danske spinnere. Hoffmeyer, S. Universitetsforlaget i Aarhus. Som ovenfor.
- 5) Biller, guldsmeder og grøshopper. Indsamling og præparation. Langer, T.W. / J.Fr. Clausens forlag, København 1961. Pris kr. 9,-.
- 6) Sommerfugler. Indsamling og præparation. Langer, T.W / J.Fr. Clausens forlag, København 1960.
- 7) Jeg ser på insekter. Nørrevang, A. & Meyer, T.J. Politikens Forlag. København 1961.
Bl.a. om preparering, innsamling.
- 8) Sykdomme og skadedyr i landbruksafgrøder. Gram, E., Bovien, P. & Stapel, C. Landhusholdningsselskabets forlag. Det danske forlag. 1968. Pris ca. kr. 44,-.
Skadedyr på landbruksvekster.
- 9) Ville dyr i hus og hjem. Mourier, H. & Winding, O. Gads forlag, København 1975.
Omhandler skadedyr innendørs. Fargefotografier, fargeillustrasjoner, biologien til de enkelte artene.
- 10) Systematisk entomologi. Kristensen, N.P. Munksgaards forlag. København 1970. Pris ca. kr. 42,-.
Moderne inndeling av insektenes systematikk, om de enkelte grupper biologisk.
- 11) Danmarks fauna. G.E.C. Gads forlag, København.
Ca. 50 bind om insekter. Bestemmelsestabeller.
- 12) Se nederst til høyre på side 5.

SVENSK

- 1) Nordens dagfjärilar. Gullander, B. Nordstedts förlag. Pris ca. kr. 54,-
134 dagsommerfuglarter, fargeplansjer
- 2) Nordens svärmare och spinnare. Gullander, B. Nordstedts förlag. Pris ca kr. 54,-.
215 arter av Sphingoidea og Bombycoidea, fargeplansjer.
- 3) Nordens nattflyn. Gullander, B. Nordstedts förlag. Pris ca. kr. 60,-
423 arter av Noctuidae, fargeplansjer.

- 4) Våra fjärilar och hur man känner igen dem. Nordström, F. Bonniers, Stockholm 1969. Bind I, II & III. Pris Sv. kr. 16, 50 pr. bind. Bestemmelsestabeller for de vanligste sommerfuglartene. En del plansjer.
- 5) Allhems nye fjärilbok. Harz, K. & Zepf, W. Allhems förlag, Malmö 1973. Pris ca. kr. 60,-. Om sommerfuglenes biologi, med tips om innsamling og fotografering. Usedvanlig flotte fargefotografier.
- 6) Våra skalbaggar och hur man känner igen dem. Lindroth, C.H. Bonniers, Stockholm 1967. Bind I, II & III. Bestemmelsestabeller for biller.
- 7) Insekter. Landin, B.-O. Natur och Kultur, Stockholm. Bestemmelsestabeller til slekt/art. Bind I, 1967. Omfatter: Collembola, Protura, Diplura, Thysanura, Ephemera, Odonata, Blattodea, Plecoptera, Orthoptera, Dermaptera, Psocoptera, Phthiraptera, Thysanoptera og Hemiptera. Pris ca. kr. 67,-. Bind 2:1, 1970. Coleoptera, Strepsiptera og Hymenoptera. Bind 2:2, 1971. Fortsettelse av bind 2:1.
- 8) Skadedjur och snyltgäster i hus, hem och förråd. Mathlein, R. & Tunblad, B. LTs förlag, 1971. Pris kr. 47,-. Biologi til skadeinsekter i hus og lagrete matvarer.
- 9) Entomologi. Lindroth, C.H. Almqvist & Wiksell, Stockholm 1967. Nr. 7 i serien: Biologi. Pris ca. kr. 103,-. Generell lærebok i entomologi. Biologien til en del grupper innen de forskjellige insektordenene.
- 10) Djurens värld. Hanström, B. Förlagshuset Norden AB, Malmö, 1960. Bind 2 & 3: Insekter. Biologien til de viktigste gruppene av insekter.
- 11) Svensk insektfauna. Almqvist & Wiksells boktrykkeri AB, Uppsala. Utgitt av Entomologiska Föreningen i Stockholm. Bestemmelsestabeller.

MEDLEMMENES EGEN SIDE.

I hvert nummer av disse heftene blir det anledning for medlemmene til å sette inn korte annonser gratis som gjelder entomologi. Det kan være spesiell litteratur man er på jakt etter, kanskje man er ute etter materiale av bestemte insektgrupper eller arter, eller

man ønsker f. eks. å komme i kontakt med andre som har interesse for de samme insektgrupper som man selv arbeider med.

Nedenfor bringer vi den første "annonsen".

Materiale av de "store" tegene ønskes.

Undertegnede arbeider med å kartlegge utbredelsen av de "store" tegene i Norge, det vil si alle teger med 5 følehornsledd. Dette er følgende familier: Pentatomidae, Acanthosomidae, Cydnidae og Scutelleridae. Jeg vil være takknemlig for å få tilsendt materiale av disse tegene, enten materialet er stort eller lite. Til gjengjeld vil dyrene bli levert tilbake i bestemt tilstand. Skriftlige opplysninger om funnsteder mottas også hvis man selv er helt sikker på artsbestemmelsen.

Sigmund Hågvar, Norsk institutt for skogforskning,
1432 Ås-NLH.

Medlemmer som vil ha inn annonser, bes sende disse til:
Trond Hofsvang, postboks 46, 1432 Ås-NLH.